ئەو کـــاروانەی بە هەواری ئێمە نەچوو … نەوزاد مەدحەت

خوێندنەوەیەکی کورت بۆ کتێبێکی درێژ...

ئەو کاروانەی بە هەواری ئێمە نەچوو، ئەمە ناونیشانی کتێبێکە کە لە ڕێی ئۆتۆبایۆگرافیاوە نووسەر توانیویەتی بەسەلیقەیەکی باشەوە گۆشەیەک لە مێـژووی خەبـات و چـالاکی سیاسـی شـارێک لە زەمەنێکـی دیاریکراودا بخاتە ڕوو، لە پاڵ ئەوەشدا بەستن بەپشت بەدەیان سەرچاوە باس لەدیارترین ڕووداوە سیاسیەکانیی ساڵانی حەفتاکان و سەرەتای هەشتاکان دەکات لەکوردستان و عێراقدا.
شـار: کەرکـوک، زەمەن: نیـوەی دەیەی کۆتـایی هەفتاکـان تـاکوو ناوەڕاستی هەشتاکان، ڕێکخراوی سیاسی: کۆمەڵەی مارکسی لـینینی دواتر ناوەکەی گۆڕا بۆ کۆمەڵەی ڕەنجدەرانی کوردستان.
ئەم کتێبە لە لایەن سـالار رەشیـدە وە نووسـراوە بە قەبـارەی ٦٠٢ لاپەڕە.

ناوەڕۆکی کتێبەکە:

چەقی ئەم کتێبە قسەکردنە لەسەر ڕێکخستنەکانی کۆمەڵە و خوێندکاران وە بە تـایبەت کۆمیتەی ئـاگر کە یەکێـک بـووە لە رێکخستنە نهێنییەکانی کۆمەڵەی ڕەنجدەرانی کوردستان لەشاری کەرکوک. ئەم ڕێکخراوەیە تەمەنی کارکردنەکەی زۆر کورت بوو، بەڵام مانەوەی لە یادەوەری هەموو ئەوکەسانەی لەو ڕۆژگارەدا عەوداڵی کاری سیاسی بوونە یان تینووی هەواڵی چالاکی دژ بە دەسەڵاتی بەعس بوون لە شاری کەرکوک، کەڵەکەبوونی ڕۆژەکان و غلۆربونەوەی ئەو ڕۆژانە بۆ باوەشی مێـژوو نـاوی کۆمیتەی ئـاگر و کـوڕە گیـان لەسـەر دەسـتەکانی لە یادەوەریاندا ڕەش ناکاتەوە.
نووسەر لەم کتێبەدا بەوردی چۆتە سەر فیگیورە سەرەکیەکانی کۆمیتەی ئاگر و کارەکانیان و بەشێک لەو چالاکیانەی دژ بە دارو دەستەی ڕژێم ئەنجامیان داوە چ لە شاری کەرکوک یان دەرەوەی کەرکوک.
کاتێک کارو چالاکییەکانی ئەم کۆمیتەیە ڕوو لە هەڵکشان دەکات و زوو زوو دەست لە پیـاوان و دارودەسـتەی ڕژێـم دەوەشێـنن، ئەمە وا لەدەزگـای ئەمنەکـان دەکـات بەوردی بەدوای سـەرەداوێکەوەبن بۆ ئاشکراکردنی ئەو کۆمیتەیە، ئەوە بوو ڕژێم توانیتی کەسێک دەسگیر بکات بەناوی عەلی مغاویر و ئەویش تەواوی نەخشەی ڕێکخستنەکەی خۆی

ئاشکرا دەکات بەدەزگا ئەمنەکان و لەرەوە لەدانە کوشندەکە بەر کۆمیتەی ئاگر دەکەوێت و کۆمەڵێکی زۆر لە ئەندامانی دەسگیر دەکرێن و زۆرینەیان لە سێدارە دەدرێن یان بزر دەکرێن.
خوێنەر پاش خوێندنەوەی ئەو مێژووە لە چالاکی و شێوەکاری چالاکی و ڕێکخستنەکان زیاتر بۆی ڕوون دەبێتەوە ئەوانەی خۆیان بە سەرکردە دەزانی و سەرکردایەتی ئەو تەقوتەقەیان دەکرد کە ناویان لێنابوو شۆڕش، چەندە بێدەربەست بوونە لە بەرانبەر ژیانی ئەو هەموو لاوە خوێن گەرمە، چۆن هیچ ڕاهێنان و ئامادەسازییەکیان بۆ شێوەو چۆنیەتی کارەکان نەکردووە، بەڵکوو تەنها بە پشت بەستن بە زانیارییە تاکە کەسەکان کارەکان ئەنجام دراوە.
ئەوەی ناویان لێنا بوو شۆڕشی نوێ بە غەیری چەواشەکردنی خەڵک و بەلاڕێدابردنی ئەو بزووتنەوە ڕادیکاڵیەی کە خەریکی خۆ ڕێکخستن بوو بە تایبەت لە نێو شارەکاندا لەسەر بنەمای تێگەشتن لە ماهیەتی دواکەوتوانەی جوڵانەوەکەی بارزانی و شکستی سیاسی شوعەکان لە عێراق شتێکی تر نەبوو. واقعیەتی ئەمڕۆیان و هەموو ئەو یادەوەریانەی کە لەدەمی زۆرێک لەکەسایەتییەکانی خۆیانەوە نووسراون و وتراون گەواهی ئەم ڕاستییە دەدەن.

لەم کتێبەدا کۆمەڵێک ناوت بەر چاودەکەوێت هەست دەکەیت ئەمانە پڕبوونە لە خۆڕاگری، ماندوونەناسی، دڵسۆزی، چاونەترسی و ئامادەی قوربانیدان! ئایا ئەم سیفاتانە خۆڕسک بوونە یان پەروەردەی دیدگایەکی سیاسی؟ وەڵامەکە هەرچییەک بێت ناتوانین باز بەسەر ئەو ڕاستییەدا بدەین کە ئەم ئینسانانە لە کات و شوێنێکی هەڵەدا توانا و هێزیان بەهەدەر چوو.
نووسەر لە پاڵ گێڕانەوەی مێژووە سیاسەکە، دەستی مناڵیمان دەگرێت و بەناو گەڕەک و بازارو دوکانەکانی شاردا ئەو دوکانانەی کە پێمان وابوو هەرچی شتی ئەم دونیایە هەیە لەسەر ئەو ڕەفانەی شوێنەکیان بۆ چێکراوە، پیاسەیەکمان پێدەکات و جارێکی تر ئاشنامان دەکاتەوە بەشەتەکەکانمان و چاوی ئەمڕۆمان لە سەر سەرنجەکانی دوێنێمان ڕادەمێنێت. ئەو دوێنێیەمان پیشان دەدات کە شار هێشتا باڵە خانە بەرزەکانی سێبەریان نەخستۆتە سەر دارە بییەکانی و خانووە زۆر و زەبەندەکانی سەوزاییەکانی شاریان هەڵنەلوشییوە و سەرچاوەکانی بژێوی ئینسان دەکرێت ئامرازەکانی لادێبن یان شار.

سەرنجەکانم:

- **یادەوەری:**

ئەم کتێبە لە ژێر ناوی یادەوەری تەسنیف کراوە وەلە لاپەڕەی یەکمدا نووسراوە یادەوەری. بەڕای من وشەی یادەوەری ئەو ڕەفە نییە ئەم کتێبە جێی تێدا بێتەوە چوونکە دەکرێت گێڕانەوەی بەسەرهاتێک یان چەند ڕووداوێک لە مێژوویەکی دیاریکراودا وەک یادەوەری بگێڕدرێتەوە، بەڵام ئەم کتێبە زۆر لەوانە زیاتر ڕۆشتووە لە باسەکانیدا وە هەموو ئەو بنەمایانەی تێدایە کە لە زمانی ئینگلیزیدا پێیدەوترێت Autobiography ڕەنگە وشەی خۆنووسینەوە نزیکترین وش□ بێت بۆ ئەم تەرزە لە نووسین.

- **ناونیشانی کتێبەکە:**

ناونیشان ئەو نیوەدێڕەیە یان ئەو ناوەیە کە دەبێتە یەکەمین بەرکەوتەی نێوان خوێنەر و نووسەر، هەر ئەم بەریەک کەوتنەیە زۆرجار پاڵ بە خوێنەرەوە دەنێت بۆ کڕین و خوێندنەوەی کتێبەکە، هەرچەندە وتەیەکی باو هەیە کە دەڵێت: کتێب ب□ بەرگەکەی هەڵمەسەنگێنە، بەڵام لەگەڵ درووستی ئەم وتەیەشدا هێشتا ناونیشان و بەرگ سحرێکی تایبەتی خۆیان هەیە بۆ خوێنەر بەتایبەت ئەگەر پێش وەخت نووسەرت نەناسیبێت یان باسی کتێبەکەت بۆ نەکرابێت.
ئەوەی چۆن ناو نیشان هەڵدەبژێردرێت یان چەندە گرنگە پەیوەندی بە ناوەڕۆکی کتێبەکەوە هەبێت ئەوە باسێکی ترە.
ئەو کاروانەی بۆ هەواری ئێمە نەچوو، بەڕای من یەکێکە لەو ناونیشانە جوانانەی ئەو ڕیزە لە کتێبی یادەوەری کە لەم ساڵانەی دوواییدا کەوتنە کتێبخانەی کوردییەوە.
ئەو کاروانەی بۆ هەواری ئێمە نەچوو، پەیوەندییەکی قوڵی بە ناوەڕۆکی کتێبەکەوە هەیە، واتە نووسەر کۆی ئەو هەموو بەسەر هات و کار و راوەدوونان و دڵە ڕاوکێ و تێداچوونانەی ئەو هەموو لاوە دڵسۆز و خوێن گەرمانە کە ل□ پێناوی ئامانجێکدا خەباتیان کردووەو قوربانییان بۆی داوەو پێیان وابووە ئەمە ئەو شۆڕشەیە کە هەڵگری خەون و ئارەزووەکانیانە، بەڵام ئەنجام دەردەکەوێت کاروانچیانی ئەو کاروانە کاروانچی نەبوون بەڵکوو کاروان کوژەبوون. خوێنەر لەڕێی ئەم ناونیشانەوە ئەوکاروانەی بۆ هەواری ئێمە نەچوو هەر زوو بیرۆکەی ئەوەی لا درووست دەبێت کە نووسەری پشت ئەم کتێبە ڕۆژگارێک بە حەماس و بڕوایەکی قوڵەوە ژیانی خۆی بۆ تەرخان کردبوو ئیتر هاوشانی ئەو بزووتنەوەیە ناس□وات و لەوەیان یەکلابۆتەوە کە ئەو کاروانە بۆ هەوارەکەی ئەم نایەت واتە ئەو دونیایەی کەڕۆژگارێک لە خەیاڵدانی نووسەردا بنیات نرابوو لەسەر ئەو بزووتنەوەیە، بۆیە دەتوانین بڵێین ناونیشانەکە دەربڕی تەواوی میتۆدە فکرێکەی

نووسەرە.

▪ ڕێکخستنەکانی کۆمەڵە

نووسەر لە باسی ڕێکخستنەکانی کۆمەڵەدا باس لە خەتی شەهید سیروان دەکات. لێرەدا پێم باشە ئیزافەیەک بخەمە سەر ئەو باسەی کە پێدەچێت بەهۆی نهێنی کارییەوە لەو سەردەمەدا ئاگاداری هێڵەکانی تری ڕێکخستن نەبووبێت لە شاری کەرکوک. هێڵێکی تری ڕێکخستن هەبوو هەر بەناوی خەتی ڕێکخستنی شەهید سیروان کە ڕاستەوخۆ پەیوەندی بە تیپی ٥١ی گەرمیانەوە هەبوو. تا ئەو شوێنەی من ئاگاداربووم ئەم خەتە ڕێکخستنەکانی خۆی سەرباری شاری کەرکوک و دەوروبەری گەیاندە ڕومادی و دوزو بنار گل تا ئاوای کەشک ڕۆشتبوو. ئەم خەتی ڕێکخستنە لە پێش ٨١ ەوە چ کادرێکی سیاسی لە تیپی ٥١ی گەرمیان سەرپەرشتی ئەو خەتەی دەکرد ئەوەیان نازانم، بەڵام پاشتر لەلایەن حەسەن مەلا قادر ناسراو بە (شاهۆ) و دوواتر خەلیل سابیر سەفی ناسراو بە (جوتیار) و پاشتریش خەلیل دەروێش ناسراو بە (بەستون)ەوە سەرپەرشتی دەکرا تا کۆتایی ساڵی ١٩٨٥. من (نەوزاد مەدحەت) لە چەند ساڵی دووایدا پاش چوونە دەرەوەی فریاد تاڵەبانی ١٩٨٢ەوە بەرپرسیارێتی ئەو هێڵەی ڕێکخستنم گرتبووە ئەستۆ لە شاری کەرکوک کەمن لێرەدا ناچمە سەر تەواوی وردەکارەکانی چۆنیەتی کارو ژمارەو ناوی ئەندامەکان ئەوانەی لە ژیانداماون یان شەهید بوون. لە کۆتایی ١٩٨٥ پاش هاتووچۆکردنی زیاترمان بۆ سنوورەکانی پێشمەرگەو ڕۆشنبوونەوەی زیاتری چوارچێوەی کاری سیاسی ینک بەتایبەت لە مفاوەزاتیدا لەگەڵ حکومەتی مەرکەزی و زیاد بوونی هەژمونی باڵی شۆڕشگێڕان لەسەر ڕێکخستنەکانی کۆمەڵە لە سنوری ٥١ی گەرمیان، بۆمان ڕوونبووەوە کە کۆمەڵە تەنها قاوغێکی سیاسییەو هیچی تر. بۆیە ئەمەش لای خۆمانەوە پەیوەندی ڕێکخستنی خۆمان پچڕاند و چەندین جار لەلایەن شەهید بەستوونەوە چ بە نامە یان هەواڵی زارکیانە داوای دیداری کرد، بەڵام ئێمە یەکلا ببوینەوە لە وازهێنانمان و بەدەم داواکەیانە نەچووین.

▪ زمان

زمانی گێڕانەوە هەمیشە زمانێکی سادەیە چوونکە زۆرتر هەڵسوکەوت لەگەڵ گێڕانەوەی ڕووداوەکان دەکات چ لە زمانی خۆیەوە بێت یان کاراکتەرەکانی ناو یادەوەری نووسەر.
زمان لەم کتێبە هەمان ڕۆڵی پێدراوە لەلایەن نووسەرەوە. لەکاتی خوێندنەوەدا کۆمەڵێک وشەمان بەرچاو دەکەوێت کە تا ڕادەیەکی زۆر

چوونەتە خانەی فەرامۆشکردنەوە، بەڵام نووسەر جارێکی تر تیشکی خستوونەتەوە سەر و لە شوێنی پێویستدا بەکار هێنراونەتەوە. ئەو وشانە شایەنی ئەوەن ڕۆح بەبەریاندا بکرێێتەوە یان نا، ئەوە باسێکی زمانەوانییەو لێرەدا جێینا بێتەوە، بەڵام من بۆ خۆم بڕوام بە مەرگی وشە هەیە بەتایبەت لە بواری نووسیندا چوونکە پرۆسەی نووسین جگە ل□ پەیا مەکەی خۆی ئەرکی بەستاندراکردنی زمانەکە و گەشەی زمانیشی لەسەرە بەتایبەت لە وشە سازییدا.
سەرنجێکی ترم لەسەر زمانی نووسینی ئەم کتێبە ئەوەیە کۆمەڵێک وشە خزێنراونەتە ناو نووسینەکەوە لە زمانەکانی ترەوە لەکاتێکدا هەمان ئەو وشانەمان هەیە بە فۆرمێکی جوانتریش. دیارە زمانی ئەم کتێبە لە ڕووی جوانییەوە بەراورد ناکرێت بەو پاشاگەردانییەی میدیای ئەوڕۆی کوردی.

قەبارەی کتێبەکە:

ئەم کتێەبە وەک ئاماژەمان پێدا ٦٠٢ لاپەڕەیە، دەکرا ژمارەی لاپەڕەکانی کەمتر بووایە، ئەوەش ل□□□□گ□ی خۆلادان لە نووسینەوەی بەشیک لەو میژوانەی کە لە شوێنی تردا بە درێژی باسیان لێوەکراوە، یان هەست بە دووبارەبوونەوەی بەشێک لە بەسەر هاتەکان دەکرێت جارێک لەلایەن نووسەرەوە، جارێکی تر لەلایەن کارەکتەری نێو ڕووداوەکانەوە.

لە کۆتاییدا دەتوانم بڵێم دەتوانرێت ئەم کتێبە وەک پاسپۆرتی خەباتی سیاسی و بەرخۆدانی شارێک لە مێژوو زەمەنێکی دیاریکراودا کە ناوی کەرکوکە تەماشا بکریت.

نەوزاد مەدحەت
٢٠/٠٩/٢٠٢٠
تۆرنتۆ